

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

12. prosinca 2019.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Hitni prethodni postupak – Policijska i pravosudna suradnja u kaznenim stvarima – Europski uhidbeni nalog – Okvirna odluka 2002/584/PUP – Članak 6. stavak 1. – Pojam ‚pravosudno tijelo izdavanja‘ – Kriteriji – Europski uhidbeni nalog koji je izdalo državno odvjetništvo države članice radi kaznenog progona”

U predmetu C-625/19 PPU,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio rechtbank Amsterdam (Sud u Amsterdamu, Nizozemska), odlukom od 22. kolovoza 2019., koju je Sud zaprimio 22. kolovoza 2019., u postupku koji se odnosi na izvršenje europskog uhidbenog naloga izdanog protiv

XD

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: J.-C. Bonichot, predsjednik vijeća, M. Safjan, L. Bay Larsen i C. Toader (izvjestiteljica) i N. Jääskinen, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajnik: M. Ferreira, glavna administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 24. listopada 2019.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za XD, D. Bektesevic i T. E. Korff, *advocaten*,
- za Openbaar Ministerie, K. van der Schaft i N. Bakkenes,
- za nizozemsku vladu, M. K. Bulterman i J. Langer, u svojstvu agenata,
- za irsku vladu, G. Hodge i M. Browne, u svojstvu agenta, uz asistenciju R. Kennedy, *SC*,
- za španjolsku vladu, L. Aguilera Ruiz, u svojstvu agenta,
- za francusku vladu, A. Daniel i A.-L. Desjonquères, u svojstvu agenata,
- za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju L. Fiandaca, *avvocato dello Stato*,
- za finsku vladu, M. Pere, u svojstvu agenta,

* Jezik postupka: nizozemski

- za švedsku vladu, A. Falk, C. Meyer-Seitz, H. Shev, J. Lundberg i H. Eklinder, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, S. Grünheid i R. Troosters, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 26. studenoga 2019.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 6. stavka 1. Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL 2002., L 190, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 83. i ispravak SL 2013., L 222, str. 14.) kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009. (SL 2009., L 81, str. 24.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 16., str. 169.) (u daljnjem tekstu: Okvirna odluka 2002/584).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru izvršenja europskog uhidbenog naloga u Nizozemskoj, koji je 27. svibnja 2019. izdao Åklagarmyndigheten (Državno odvjetništvo, Švedska) radi kaznenog progona pokrenutog protiv osobe XD.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Uvodne izjave 5., 6., 10. i 12. Okvirne odluke 2002/584 glase kako slijedi:

„(5) Cilj koji si je postavila Unija, da postane područje slobode, sigurnosti i pravde, vodi prema ukidanju izručenja između država članica i njegovu zamjenjivanju sustavom predaje osoba između pravosudnih tijela. Nadalje, uvođenje novog pojednostavljenog sustava predaje osuđenih ili osumnjičenih osoba u svrhe izvršenja kaznenih presuda ili kaznenog progona omogućuje ukidanje zamršenosti i opasnosti od kašnjenja koji postoje kod sadašnjih postupaka izručivanja. Tradicionalni odnosi suradnje koji su do sada prevladavali između država članica trebali bi biti zamijenjeni sustavom slobodnog protoka sudskih odluka u kaznenim stvarima, kako prije, tako i poslije donošenja pravomoćnih odluka, u području slobode, sigurnosti i pravde.

(6) Europski uhidbeni nalog, predviđen ovom okvirnom odlukom, prva je konkretna mjera u području kaznenog prava kojom se primjenjuje načelo uzajamnog priznavanja, koje Europsko vijeće smatra „kamenom temeljcem” pravosudne suradnje.

[...]

(10) Mehanizam europskog uhidbenog naloga temelji se na visokoj razini povjerenja između država članica. Njegova primjena može biti suspendirana samo u slučaju da neka država članica ozbiljno i neprekidno krši načela iz članka 6. stavka 1. [UEU-a]. Kršenje utvrđuje Vijeće u skladu s odredbama članka 7. stavka 1. [UEU-a], s posljedicama predviđenima u članku 7. stavku 2. Ugovora.

[...]

(12) Ova Okvirna odluka poštuje temeljna prava i načela priznata člankom 6. [UEU-a] i koja su izražena u Povelji Europske unije o temeljnim pravima, a posebno u njezinu poglavlju VI. [...].

- 4 Člankom 1. te okvirne odluke, naslovljenim „Definicija europskog uhidbenog naloga i obveza njegova izvršenja”, propisuje se:

„1. Europski uhidbeni nalog je sudska odluka koju izdaje država članica s ciljem uhićenja i predaje tražene osobe od strane druge države članice, zbog vođenja kaznenog progona, izvršenja kazne zatvora ili naloga za oduzimanje slobode.

2. Države članice izvršavaju svaki europski uhidbeni nalog na temelju načela uzajamnog priznavanja u skladu s odredbama ove Okvirne odluke.

3. Ova Okvirna odluka ne mijenja obvezu poštovanja temeljnih prava i temeljnih pravnih načela sadržanih u članku 6. [UEU-a].”

- 5 U članku 2. stavku 1. navedene okvirne odluke, naslovljenom „Područje primjene europskog uhidbenog naloga”, propisano je:

„Europski uhidbeni nalog može biti izdan u slučajevima počinjenja djela za koja je, u skladu s pravom države članice koja ga izdaje, propisana najviša kazna zatvora ili [mjera oduzimanja slobode u najvišem propisanom trajanju] od najmanje 12 mjeseci ili za koja je izrečena kazna zatvora [ili mjera oduzimanja slobode u trajanju] od najmanje četiri mjeseca.”

- 6 U skladu s člankom 6. iste okvirne odluke, pod naslovom „Utvrdjivanje nadležnih pravosudnih tijela”:

„1. Pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog jest pravosudno tijelo države članice koja izdaje uhidbeni nalog, nadležno za izdavanje europskog uhidbenog naloga u skladu s pravom te države.

2. Pravosudno tijelo izvršenja jest pravosudno tijelo države članice izvršenja nadležno za izvršenje europskog uhidbenog naloga u skladu s pravom te države.

3. Svaka država članica obavještava Glavno tajništvo Vijeća o nadležnim pravosudnim tijelima u skladu sa svojim pravom.”

Švedsko pravo

Zakon o sudskom postupku

- 7 U poglavlju 24. rättegångsbalkena (Zakon o sudskom postupku; u daljnjem tekstu: RB) utvrđuju se pravila koja se odnose na pritvor.
- 8 Na temelju članka 13. tog poglavlja, kad državni odvjetnik podnese zahtjev za određivanje pritvora, sud mora održati raspravu da bi o njemu odlučio, a na koju se pozivaju navodni počinitelj kaznenog djela i njegov branitelj.
- 9 U skladu s člankom 17. drugim stavkom navedenog poglavlja sud može odrediti istražni zatvor u odsutnosti navodnog počinitelja kaznenog djela.
- 10 Iz odredaba članka 20. prvog stavka točke 2. poglavlja 24. RB-a proizlazi da je sud kojemu je podnesen zahtjev dužan odmah ukinuti istražni zatvor ako više ne postoje razlozi za tu mjeru. U skladu s člankom 20. drugim stavkom tog poglavlja, tijekom cjelokupnog trajanja istražnog zatvora državni je odvjetnik dužan ocjenjivati proporcionalnost te mjere i može je ukinuti po službenoj dužnosti prije donošenja rješenja o provođenju istrage.

- 11 U skladu s člankom 1. poglavlja 52. RB-a, protiv odluke o određivanju istražnog zatvora donesene u prvom stupnju može se podnijeti žalba bez vremenskog ograničenja. Odluku o žalbi se pak može prepustiti Högsta domstolen (Vrhovni sud, Švedska) bez vremenskog ograničenja, na temelju članka 1. poglavlja 56. RB-a.

Uredba 1178/2003

- 12 Förordning om överlämnande till Sverige enligt en europeisk arresteringsorder (Uredba o predaji (osobe) u Švedskoj na temelju europskog uhidbenog naloga, SFS 2003., br. 1178; u daljnjem tekstu: Uredba 1178/2003) prenijela je u švedski pravni poredak Okvirnu odluku 2002/584.
- 13 U skladu s člankom 2. Uredbe 1178/2003, državni odvjetnik izdaje europski uhidbeni nalog bilo radi kaznenog progona ili radi izvršenja kazne ili mjere oduzimanja slobode.
- 14 U skladu s člankom 3. te uredbe europski uhidbeni nalog radi kaznenog progona može se izdati u slučaju kada je mjera kojom se određuje pritvor traženoj osobi izrečena jer se osnovano sumnja da je ona počinitelj kaznenog djela za koje se može izreći kazna oduzimanja slobode u trajanju od jedne godine ili dulje.
- 15 Na temelju članka 5. stavka 1. navedene uredbe državni odvjetnik može izdati europski uhidbeni nalog samo nakon ocjene o tome mogu li se šteta koja za osobu o kojoj je riječ iz toga može proizaći, rokovi i troškovi postupka opravdati u odnosu na prirodu i ozbiljnost kaznenog djela i drugih okolnosti.

Glavni postupak i prethodno pitanje

- 16 Dana 27. svibnja 2019. švedsko državno odvjetništvo izdalo je europski uhidbeni nalog radi kaznenog progona osobe XD, osumnjičene da je u okviru zločinačke organizacije sudjelovala u kaznenim djelima povezanim s opojnim drogama na području više država, uključujući Švedsku.
- 17 Europski uhidbeni nalog izdan je radi izvršenja odluke o određivanju pritvora koju je istoga dana donio Göteborgs tingsrätt (Prvostupanjski sud u Göteborgu, Švedska).
- 18 Sutradan, 28. svibnja 2019., osoba XD uhićena je u Nizozemskoj na temelju europskog uhidbenog naloga.
- 19 Sljedećeg je dana, 29. svibnja 2019., Openbaar Ministerie (Državno odvjetništvo, Nizozemska), u skladu s člankom 23. Overleveringsweta (Zakon o predaji), od 29. travnja 2004., u verziji koja se primjenjuje u glavnom postupku, pokrenuo pred rechtbank Amsterdam (Sud u Amsterdamu, Nizozemska) postupak ispitivanja navedenog europskog uhidbenog naloga.
- 20 Sud koji je uputio zahtjev ističe, s jedne strane, da iz podataka koje su u okviru glavnog postupka dostavila švedska tijela proizlazi da u Švedskoj članovi državnog odvjetništva sudjeluju u sudovanju i djeluju neovisno bez izloženosti riziku izravne ili neizravne podređenosti nalogima ili pojedinačnim uputama izvršne vlasti.
- 21 S druge strane, iako švedskim propisima o europskom uhidbenom nalogu nije predviđena mogućnost podnošenja pravnog lijeka protiv odluke o izdavanju takvog naloga, taj sud navodi da se na temelju podataka koje su priopćila švedska tijela može zaključiti da se proporcionalnost izdavanja europskog uhidbenog naloga ispituje kad se donosi odluka o određivanju istražnog zatvora koja prethodi europskom uhidbenom nalogu.

- 22 Uostalom, u ovom slučaju, tijekom rasprave o određivanju istražnog zatvora u odnosu na osobu XD pred Göteborgs Tingsrätt (Prvostupanjski sud u Göteborgu) također se raspravljalo i o izdavanju europskog uhidbenog naloga radi predaje osobe XD švedskim vlastima. Stoga je taj sud ispitao proporcionalnost izdavanja europskog uhidbenog naloga prilikom donošenja odluke o određivanju istražnog zatvora u odnosu na osobu XD.
- 23 S obzirom na te okolnosti, sud koji je uputio zahtjev postavio je pitanje je li ocjena koju je proveo sudac prilikom donošenja odluke nacionalnog suda, koja prethodi odluci državnog odvjetništva o izdavanju europskog uhidbenog naloga i posebno se odnosi na proporcionalnost izdavanja takvog naloga, u osnovi u skladu sa zahtjevima iz točke 75. presude od 27. svibnja 2019., OG i PI (Državno odvjetništva u Lübecku i u Zwickauu) (C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456) u kojoj se navodi da u odnosu na odluku državnog odvjetništva o izdavanju europskog uhidbenog naloga mora biti dopušten pravni lijek koji u potpunosti ispunjava zahtjeve djelotvorne sudske zaštite.
- 24 U tom pogledu taj sud ističe da iako su, u ovom slučaju, nacionalni i europski uhidbeni nalog izdani istoga dana, ne može se isključiti mogućnost da između donošenja nacionalne sudske odluke i ocjene proporcionalnosti izdavanja europskog uhidbenog naloga, s jedne strane, i trenutka stvarnog izdavanja potonjeg naloga, s druge strane, prođe određeno vremensko razdoblje tijekom kojeg se mogu pojaviti nove činjenice koje utječu na izdavanje navedenog europskog uhidbenog naloga. U takvoj situaciji, moguće je da ocjena koju provodi sudac i koja prethodi stvarnom izdavanju europskog uhidbenog naloga ne osigurava djelotvornu sudsku zaštitu u odnosu na neproporcionalnost izdavanja takvog naloga.
- 25 U tim je okolnostima rechtbank Amsterdam (Sud u Amsterdamu) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Smatra li se državni odvjetnik, koji sudjeluje u sudovanju u državi članici izdavateljici uhidbenog naloga, koji postupuje neovisno u izvršavanju svojih dužnosti u vezi s izdavanjem europskog uhidbenog naloga i koji je izdao europski uhidbeni nalog, pravosudnim tijelom koje izdaje uhidbeni nalog u smislu članka 6. stavka 1. Okvirne odluke [2002/584], ako je prije stvarne odluke tog državnog odvjetnika o izdavanju europskog uhidbenog naloga sud u državi članici izdavateljici uhidbenog naloga ispitao pretpostavke za izdavanje europskog uhidbenog naloga, a osobito njegovu proporcionalnost?”

Hitni postupak

- 26 Dana 17. rujna 2019. prvo vijeće Suda je, na prijedlog sutkinje izvjestiteljice i saslušavši nezavisnog odvjetnika, odlučilo da se o zahtjevu za prethodnu odluku u predmetu C-625/19 PPU odluči u hitnom prethodnom postupku.
- 27 Naime, nakon što je istaknuo da se zahtjev za prethodnu odluku odnosi na tumačenje Okvirne odluke 2002/584, koja ulazi u područje primjene glave V. trećeg dijela UFEU-a, koja se odnosi na područje slobode, sigurnosti i pravde, te da se na njega stoga može, kao što je to tražio sud koji je uputio zahtjev, primijeniti hitni prethodni postupak predviđen člankom 23.a Statuta Suda Europske unije i člankom 107. Poslovnika Suda, prvo vijeće Suda pozvalo se na okolnost da je XD od 28. svibnja 2019. bio u ekstradicijskom pritvoru do donošenja odluke o izvršenju europskog uhidbenog naloga izdanog protiv njega i da njegovo zadržavanje ovisi o rješenju spora u glavnom postupku.

O prethodnom pitanju

- 28 Najprije valja podsjetiti na to da je prema ustaljenoj sudskoj praksi, u okviru suradnje između nacionalnih sudova i Suda uspostavljene člankom 267. UFEU-a, na Sudu da nacionalnom sudu pruži koristan odgovor koji će mu omogućiti da riješi spor koji se pred njim vodi. U tom smislu Sud mora, ako je potrebno, preoblikovati postavljena pitanja (presuda od 4. rujna 2014., *eco cosmetics i Raiffeisenbank St. Georgen*, C-119/13 i C-120/13, EU:C:2014:2144, t. 32. i navedena sudska praksa).
- 29 U ovom se slučaju čini da sud koji je uputio zahtjev svojim prethodnim pitanjem polazi od pretpostavke da je za priznavanje svojstva pravosudnog tijela, u smislu članka 6. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584 potrebno, među ostalim, postojanje sudskog nadzora odluke o izdavanju europskog uhidbenog naloga.
- 30 Međutim, valja primijetiti da postojanje sudskog nadzora odluke o izdavanju europskog uhidbenog naloga koju je donijelo tijelo koje nije sud nije uvjet da bi to tijelo moglo imati svojstvo pravosudnog tijela koje izdaje uhidbeni nalog, u smislu članka 6. stavka 1. Okvirne odluke. Takav zahtjev nije obuhvaćen pravilima koja se odnose na pravni položaj i ustrojstvo navedenog tijela, već se tiče postupka izdavanja takvog naloga (presuda od 12. prosinca 2019., *JR i YC*, C-566/19 PPU i C-626/19 PPU, t. 48.).
- 31 To je tumačenje u skladu s presudom od 27. svibnja 2019., *PF* (Glavni državni odvjetnik Litve) (C-509/18, EU:C:2019:457), u kojoj je Sud presudio da se glavni državni odvjetnik države članice, koji je, iako ustrojstveno neovisan o sudbenoj vlasti, nadležan za vođenje kaznenog progona te koji na temelju svojeg položaja u toj državi članici uživa jamstvo neovisnosti u odnosu na izvršnu vlast u okviru izdavanja europskog uhidbenog naloga, treba smatrati pravosudnim tijelom koje izdaje uhidbeni nalog u smislu Okvirne odluke 2002/584 te je sudu koji je uputio zahtjev prepustio da provjeri je li, osim toga, protiv odluka tog državnog odvjetnika o izdavanju europskog uhidbenog naloga dopušten pravni lijek koji u potpunosti ispunjava zahtjeve djelotvorne sudske zaštite.
- 32 U tim okolnostima valja smatrati da svojim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li Okvirnu odluku 2002/584 tumačiti na način da su, u slučaju u kojem je nadležnost za izdavanje europskog uhidbenog naloga radi kaznenog progona dodijeljena tijelu koje, iako sudjeluje u sudovanju u toj državi članici, samo nije sud, zahtjevi djelotvorne sudske zaštite ispunjeni ako je prije stvarne odluke tog tijela o izdavanju europskog uhidbenog naloga sud ocijenio pretpostavke za njegovo izdavanje, a osobito njegovu proporcionalnost.
- 33 Uvodno valja podsjetiti da, kako načelo uzajamnog povjerenja između država članica tako i načelo uzajamnog priznavanja koje se i samo temelji na uzajamnom povjerenju između potonjih, u pravu Unije imaju ključnu važnost, s obzirom na to da omogućavaju stvaranje i održavanje područja bez unutarnjih granica. Točnije, načelo uzajamnog povjerenja svakoj od tih država nalaže, osobito u pogledu područja slobode, sigurnosti i pravde, da, osim u iznimnim okolnostima, smatra da sve ostale države članice poštuju pravo Unije i, konkretnije, njime priznata temeljna prava (presuda od 25. srpnja 2018., *Minister for Justice and Equality (Nedostaci pravosudnog sustava)*, C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, t. 36. i navedena sudska praksa).
- 34 Usto valja istaknuti da je Okvirna odluka 2002/584, kao što proizlazi iz njezine uvodne izjave 6., prva konkretna mjera u području kaznenog prava kojom se primjenjuje načelo uzajamnog priznavanja presuda i sudskih odluka utvrđeno u članku 82. stavku 1. UFEU-a koji je zamijenio članak 31. UEU-a na temelju kojeg je ta okvirna odluka donesena. Sustav pravosudne suradnje u kaznenim stvarima otada je bogatiji za pravne instrumente čijom se usklađenom primjenom nastoji ojačati povjerenje država članica u nacionalne pravne poretke drugih država članica, kako bi se u Uniji osiguralo priznanje i izvršenje presuda u kaznenim stvarima, s ciljem da se izbjegne da počinitelji kaznenih djela ostanu nekažnjeni.

- 35 Načelo uzajamnog priznavanja na kojemu se temelji struktura Okvirne odluke 2002/584, podrazumijeva, u skladu s člankom 1. stavkom 2. te odluke, da su države članice u pravilu dužne izvršiti europski uhidbeni nalog (presuda od 16. studenoga 2010., Mantello, C-261/09, EU:C:2010:683, t. 36. i navedena sudska praksa).
- 36 Naime, u skladu s odredbama Okvirne odluke 2002/584, države članice izvršenje takvog naloga mogu odbiti samo na temelju razloga za obvezno neizvršenje iz članka 3. te odluke i na temelju razloga za moguće neizvršenje iz članka 4. i 4.a te odluke. Usto, pravosudno tijelo izvršenja europskog uhidbenog naloga može to izvršenje uvjetovati samo jednim od uvjeta utvrđenih člankom 5. te okvirne odluke (presuda od 29. siječnja 2013., Radu, C-396/11, EU:C:2013:39, t. 36. i navedena sudska praksa).
- 37 Valja također istaknuti da se učinkovitost i dobro funkcioniranje pojednostavljenog sustava predaje osoba osuđenih ili osumnjičenih za počinjenje kaznenih djela, koji je utvrđen Okvirnom odlukom 2002/584, temelji na poštovanju određenih zahtjeva utvrđenih tom okvirnom odlukom, čiji je doseg pobliže određen sudskom praksom Suda.
- 38 U tom pogledu, iz te sudske prakse proizlazi da sustav europskog uhidbenog naloga obuhvaća zaštitu postupovnih i temeljnih prava koja moraju biti zajamčena traženoj osobi na dvjema razinama, s obzirom na to da se na sudsku zaštitu na prvoj razini, prilikom donošenja nacionalne sudske odluke poput nacionalnog uhidbenog naloga, nadovezuje zaštita koja se mora osigurati na drugoj razini, prilikom izdavanja europskog uhidbenog naloga, do kojeg može doći, ovisno o slučaju, u kratkom roku nakon donošenja spomenute nacionalne sudske odluke (presuda od 27. svibnja 2019., OG i PI (Državna odvjetništva u Lübecku i u Zwickauu), C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, t. 67. i navedena sudska praksa).
- 39 Stoga, kad je riječ o mjeri poput izdavanja europskog uhidbenog naloga, kojom se može ugroziti pravo na slobodu osobe o kojoj je riječ, ta zaštita podrazumijeva donošenje odluke koja ispunjava zahtjeve djelotvorne sudske zaštite, u najmanju ruku na jednoj od dviju razina te zaštite (presuda od 27. svibnja 2019., OG i PI (Državna odvjetništva u Lübecku i u Zwickauu), C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, t. 68.).
- 40 Konkretno, druga razina zaštite prava osobe o kojoj je riječ podrazumijeva da pravosudno tijelo koje izdaje nalog provjerava jesu li ispunjene pretpostavke za to izdavanje i objektivno ispituje, uzimajući u obzir sve elemente koji idu na teret osobi o kojoj je riječ kao i one koji joj idu u korist, pri čemu ne smije biti izložen riziku vanjskih uputa, osobito onih izvršne vlasti, je li navedeno izdavanje proporcionalno (vidjeti u tom smislu presudu od 27. svibnja 2019., OG i PI (Državna odvjetništva u Lübecku i u Zwickauu), C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, t. 71. i 73.).
- 41 Usto, kad je na temelju prava države članice izdavanja nadležnost za izdavanje europskog uhidbenog naloga dodijeljena tijelu koje, iako sudjeluje u sudovanju u toj državi članici, samo nije sud, u odnosu na odluku o izdavanju takvog uhidbenog naloga i, osobito, njezinu proporcionalnost u toj državi članici mora biti dopušten pravni lijek koji u potpunosti ispunjava zahtjeve svojstvene djelotvornoj sudskoj zaštiti (presuda od 27. svibnja 2019., OG i PI (Državna odvjetništva u Lübecku i u Zwickauu), C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, t. 75.).
- 42 Takav pravni lijek protiv odluke o izdavanju europskog uhidbenog naloga radi kaznenog progona koju je donijelo tijelo koje, iako sudjeluje u sudovanju i neovisno je u odnosu na izvršnu vlast, nije sud, nastoji zajamčiti da je sudski nadzor te odluke i pretpostavki za izdavanje tog naloga, a posebice njegove proporcionalnosti, usklađen sa zahtjevima djelotvorne sudske zaštite.
- 43 Slijedom navedenog, države članice dužne su osigurati da njihovi pravni poredci doista jamče razinu sudske zaštite koja se zahtijeva Okvirnom odlukom 2002/584, kako se tumači u sudskoj praksi Suda, uvođenjem postupovnih pravila koja se mogu razlikovati od sustava do sustava.

- 44 Konkretnije, uspostava zasebnog pravnog lijeka protiv odluke o izdavanju europskog uhidbenog naloga koju je donijelo pravosudno tijelo različito od suda samo je jedna od mogućnosti u tom pogledu.
- 45 Naime, Okvirna odluka 2002/584 ne onemogućava državu članicu u primjeni vlastitih postupovnih pravila o izdavanju europskog uhidbenog naloga, ako se poštuje cilj te okvirne odluke i zahtjevi koji iz nje proizlaze (vidjeti u tom smislu presudu od 30. svibnja 2013., F, C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, t. 53.).
- 46 U konkretnom slučaju, kako proizlazi iz spisa kojim Sud raspolaže, izdavanje europskog uhidbenog naloga radi kaznenog progona nužno se, u švedskom pravnom poretku, temelji na odluci kojom se određuje istražni zatvor osobi o kojoj je riječ, a koju donosi sud.
- 47 Sud koji je uputio zahtjev pojašnjava i da iz podataka koje su mu dostavila švedska tijela proizlazi da je, za utvrđivanje nužnosti određivanja istražnog zatvora, na nadležnom sudu također i da ocijeni proporcionalnost drugih mogućih mjera, kao što je izdavanje europskog uhidbenog naloga.
- 48 Osim toga, švedska vlada smatra da, prilikom ispitivanja nužnosti određivanja istražnog zatvora osobi osumnjičenoj da je povrijedila kazneni zakon, taj sud uvijek mora ocijeniti proporcionalnost takve mjere. Ako osoba osumnjičena da je počinila kazneno djelo pobjegne ili ne boravi na području države članice koja je izdala uhidbeni nalog, jedini razlog zbog kojega bi državni odvjetnik od suda zatražio izdavanje uhidbenog naloga protiv te osobe bio bi nužnost izdavanja europskog uhidbenog naloga. Stoga će se ispitivanje proporcionalnosti koje će taj sud morati provesti u okviru ispitivanja nužnosti određivanja istražnog zatvora odnositi i na izdavanje europskog uhidbenog naloga.
- 49 Čini se da je takav slučaj bio i u glavnom postupku jer, kao što to proizlazi iz zahtjeva za prethodnu odluku, u okviru rasprava o istražnom zatvoru za osobu XD pred švedskim sudovima, raspravljalo se i o nužnosti izdavanja europskog uhidbenog naloga u svrhu predaje tražene osobe švedskim tijelima.
- 50 Osim toga, švedska vlada je u svojim pisanim očitovanjima i tijekom rasprave pred Sudom navela da osoba tražena na temelju europskog uhidbenog naloga ima pravo podnijeti žalbu protiv odluke o određivanju istražnog zatvora bez vremenskog ograničenja, čak i nakon izdavanja europskog uhidbenog naloga i nakon što je uhićena u državi članici u kojoj se izvršava nalog. Ako pobijana odluka o određivanju istražnog zatvora bude poništena, europski uhidbeni nalog automatski prestaje važiti jer se njegovo izdavanje temelji na postojanju te odluke.
- 51 Konačno, ta je vlada navela da svaki viši sud kojemu je podnesena žalba protiv odluke o određivanju istražnog zatvora također ocjenjuje proporcionalnost izdavanja europskog uhidbenog mandata.
- 52 Iz postojanja takvih postupovnih pravila u švedskom pravnom poretku može se zaključiti da, čak i uz nepostojanje zasebnog pravnog lijeka protiv odluke državnog odvjetnika o izdavanju europskog uhidbenog naloga, pretpostavke za njezino izdavanje i posebno njezina proporcionalnost mogu biti predmet sudskog nadzora u državi članici koja izdaje uhidbeni nalog, prije ili istodobno s njezinim donošenjem, ali i kasnije.
- 53 Takav sustav stoga ispunjava zahtjev djelotvorne sudske zaštite.
- 54 Osim toga, kao što je navedeno u točki 34. ove presude, Okvirna odluka 2002/584 dio je globalnog sustava jamstava djelotvorne sudske zaštite predviđenih drugim propisima Unije donesenima u okviru pravosudne suradnje u kaznenim stvarima, čiji je cilj omogućiti osobi traženoj na temelju europskog uhidbenog naloga izvršavanje njezinih prava, još i prije njezine predaje državi članici izdavanja.
- 55 Konkretno, članak 10. Direktive 2013/48/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. o pravu na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i u postupku na temelju europskog uhidbenog naloga te o pravu na obavješćivanje treće strane u slučaju oduzimanja slobode i na komunikaciju s

trećim osobama i konzularnim tijelima (SL 2013., L 294, str. 1.) nameće obvezu nadležnom tijelu u državi izvršenja da bez nepotrebnog odlaganja nakon oduzimanja slobode obavijesti tražene osobe da imaju pravo imenovati odvjetnika u državi članici koja je izdala nalog.

- 56 S obzirom na ta razmatranja, na pitanje valja odgovoriti da Okvirnu odluku 2002/584 treba tumačiti na način da su zahtjevi koji se odnose na djelotvornu sudsku zaštitu – na koju osoba protiv koje je radi kaznenog progona izdan europski uhidbeni nalog ima pravo – ispunjeni ako je, u skladu s pravom države članice izdavanja, u toj državi predviđen sudski nadzor pretpostavki za izdavanje takvog naloga i, osobito, njegove proporcionalnosti.

Troškovi

- 57 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

Okvirnu odluku Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica, kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009., treba tumačiti na način da su zahtjevi koji se odnose na djelotvornu sudsku zaštitu – na koju osoba protiv koje je radi kaznenog progona izdan europski uhidbeni nalog ima pravo – ispunjeni ako je, u skladu s pravom države članice izdavanja, u toj državi predviđen sudski nadzor pretpostavki za izdavanje takvog naloga i, osobito, njegove proporcionalnosti.

Potpisi